UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyanthea, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Impudentia

urn:nbn:de:hbz:466:1-97211

Visual Library

Idem Imprudentum vita, tanquam hiſtrio, multa faſtus & arrogantiæ gerit indumenta, *ibid.*

Idem Imprudentibus, ſicut infantibus, vtcunque leuis occaſio ſatis eſt ad luctum, *ibid.*

Idem Errant peregrini in viis, in rebus imperiti & rudes. *ibid.*

Rheginus. Solare lumen imbecillus & impotens viſus aſpicere nequit: ita veritatem infirma mens conſpectare non poteſt. *Serm. de amicitia.*

Crates imprudentes homines tenebris comparabat: quod niſi carceribus & vi coactio officium ſuum non faciunt *Stob. ſer.* 4.

Bion grammaticos aiebat errores Vlyſſis inquirentes, non animaduertere ſuos, neque videre, quod eodem (vt ille) modo errent, dum labores multos exhauriunt. *Eod. ſer.*

Heraclitus. Mali fiunt etiam oculi & aures ſtultorum hominum, qui barbaros habent animos. *ibid.*

Socrates Neque muſices ignari inſtrumenta concinnate, neque imprudentes infortunia ſibi accommodare poſſunt. *ibid.*

Idem Languenti onus impoſuiſſe idem eſt, ac imprudenti bonam fortunam, *ibid.*

Neque nauigantes præter loci commoditatem appellere tutum eſt, neq; imprudentes vitam agere, periculo vacat. *idem ibid.*

Proteus quidem formam, imprudens vero animum vbiq; mutat, *idem ibid.*

Philippus Macedo, comparabat Statuis quibuſdam, quæ nihil aliud habent quam os apertum, & magna pudenda, *ibid.*

Demades tibiis ſimiles eſſe dicebat Athenienſes, quod adempta lingua nihil reſidui rationis haberent. *ibid.*

Diogenes cum in Stoa retrorſum incederet, ridentibus nonnullis, non vos, inquit, pudet, viuendi facere iter retrogradum, mihi vero deambulando tantum id facienti vitio dare? *ibid.*

Socrates. Luxurioſi, cum ægrotant, & imprudentes, quando ſiniſtram experiuntur fortunam, vix curari queunt, *eod. ſer.*

Ariſton Chius hominum vulgus Laerti comparabat, qui cum reliqua ruri diligenter curaret, ſeipſum negligebat: ſic & illos ſtudioſiſſimos quidem eſſe circa poſſeſſiones, animum autem feris obrutem affectibus non excolere aiebat. *ibid.*

Diogenes ſe multos quidem videre colludentes, colluctantes, & diſcurſantes, dicebat: nullos autem qui virtuti operam darent, *ibid.*

Neq; Achillis arma Therſiti, neq; animi bona homini imprudenti conueniunt, *Socrates eod. ſerm.*

Victus ægrotantis & bona inſipientis fortuna multum continet moleſtiæ, *idem, ibid.*

Tonitrua pueros in primis & minæ ſtultos territant, *idem, ibid.*

Neq; vox in piſcibus, neq; virtus in hominibus imperitis quærenda, *Sextus, apud Anton. & Maximum, ſer.* 28.

¶ SENTENTIAE BIBLICAE.

Theſaurus deſiderabilis & oleum in habitaculo iuſti: at imprudens homo diſſipabit illud, *Prou.* 21.20.

Flagellum equo, camus aſino, & virga in dorſo, imprudentium, *cap.* 26.3.*v.*

Sicut canis qui reuertitur ad comitum ſuum; ſic imprudens qui iterat ſtultitiam ſuam, *eod. c. v.* 11.

Corona ſapientum diuitiæ eorum, fatuitas ſtultorum imprudentia. *Prou.* 14.24.

Vide Eccleſiaſtici, *cap.* 20.24. & 21.28. & 22.18. & 31.7.40. & 34.1. & 40.32.

¶ POETARVM DICTA.

Menander.

Imprudentia nihil quicquam eſt audacius.
Imprudentia hominibus ſpontaneum eſt infortunium.
Res mihi cæca videtur imprudentia.

Heſiodus.

Miſer, nimirum valde deplorat poſtmodum.
Calamitatem ſuam lugens, quæ non reuocabilis eſt.

Menander.

Nullus peccandi ſatis eſt magnus prætextus.

Theognis.

Multos viros ſatietas perdidit inſipientes.

Sophocles in Aiace.

Οἱ γὰρ κακοὶ γνώμαισι, τ' ἀγαθὸν χεροῖν
Ἔχοντες οὐκ ἴσασι, πρίν τις ἐκβάλῃ.
Homines enim malæ mentis bonum præ manibus
Habentes, non cognoſcunt antequam amittatur.

Idem in Electra.

Βουλῆς γὰρ οὐδὲν ἐστιν ἔχθιον κακῆς.
Conſilio enim nihil eſt peius malo.

Heſiodus.

Imprudens eſt, quiſquis præſtantioribus certare vult:
Et victoria priuatur, & dedecore ſupra dolorem afficitur.

Sophocles.

Quam intractabile malum eſt amentia.

Menander.

Nemo rem, dum peccat cognoſcit: ſed quanta ſit. Idem.
Peccati magnitudo, poſtmodum videt.
Graue eſt, peccata eiuſmodi committere.
Qualia qui admiſerunt, vel nominare verentur.

Euripides.

Non ſapit ille, qui in metu quidem inſ...
Animo autem paululum collecto, ...
Non decet mores nimium eſſe leues.
Nullus vbi ſe iam videt lapſum, l...

Æſchylus.

Ne homo fortunatus, ſed imprudens, ...
Porro ſtultitia.
Maxime ſoror malitia.

Euripides.

Qui cum imperito ſapienter loquitur, non ...

¶ SIMILITVDO.

Laurentij Iuſtiniani Patriarcha. Quemadmodum ... tutibus modum imponit, ne fiant vitia: Ita è contra ... tem ſi adſit timor, tranſit in deſperationem: ſi dolor, ... nem: ſi amor, in adulationem: ſi ſpes, in præſumptionem ... in diſſolutionem: ſi ſcelus, in furorem, *Lib. de ligno ...*

FABVLA. Fures.

Fures, qui ſe per ruinoſum parietem in ædes quaſ... ſent, cum quod auferre poſſent nihil reperirent, gallum ... pentem & cantantem comprehendunt, & ſecum ... iugulaturi orantur ab eo, ſibi vt parcant, ſuum ... lem hominibus eſſe, quos excitet è ſomno ad operam ... Tum fures eo libentius, inquiunt, te occiderimus, ... quorum vigilantia obſtet conatibus noſtris.

Fabula ſignificat, malis ea maxime aduerſa, ... ſunt. Monet & hoc, imprudentes ea ſæpe defenſione ... aduerſariorum adiuuetur cauſa, quam ſua.

Vide Stultitia, Stupiditas, Ruſticitas, Impr...

Impudentia.

¶ DEFINITIO ET ETYMOLOG...

IMpudentia eſt (*vt inquit Ariſt.* 3. *Rhetor*) contemptio ... que earum rerum, quas verecundi reformidant.

Impudentia gloriæ contemptio eſt, ſordidi quæſtus ... cta. Impudens autem ille, qui quem fruſtraturus ſit, ... mutuatur: quippe vbi diis immortalibus ſacra ... alium cœnat, ipſe carnes ſuas ſale conditas recon... accerſito, panem & carnem largitur è menſa, ac ... ctis, veſcere, ait, honoratiſſime.

Impudentia contemnit Dei & omnium hominum ... reſpectu ſenſus conſcientiæ propriæ omnibus ... habenas.

Impudentia eſt famæ neglectus turpis lucri gratia. ... ethicis charact. vbi luculenter impudentiam & ... pingit Ἀναισχυντία, ἀναίδεια Græc. Variis nominibus ... Hebræi deſignant. 1. *Haccarah,* dicitur, id eſt, aſperita... bo *Hacar,* aſper fuit, ruſtice & parum ciuiliter ... vrgendo eum, 2. Quoniam robuſti & diuites ... temnunt & ſuperciliosè intuentur, nomen adiectum ... *Caſon,* corroborauit, pro robuſto, & audace accipi... tiunt de voce *Hezun,* robur, à verbo *Hazan.* ... am intrepido vultu fortes homines apparent.

¶ LOCI BIBLICI.

Impudentia cauenda, *Rom.* 14.12.

Impudentia damnatur, *Rom.* 13.13. 2. *Cor.* 12.21. *Eph.* ...

¶ SENTENTIAE POETIC...

Theodectus.

Ἅπαντ' ἐν ἀνθρώποισι γηράσκει φύσει,
Καὶ πρὸς τελευτὴν ἔρχεται τὴν τοῦ χρόνου.
Πλὴν (ὡς ἔοικε) τὸ ἀναιδείας μόνον.
Αὐτὴ δ' ὅσῳ περ αὔξεται θνητῶν γένος:
Τόσῳδε μείζων γίγνεται καθ' ἡμέραν
Omnes humanæ res natura conſeneſcunt,
Et ad finem temporis veniunt,
Præter ſolam (vt videtur) impudentiam.
Hæc enim quanto magis genus augetur mortalium
Tanto fit maior quotidie. Menand. in ...
Ὦ μεγίστη τῶν θεῶν,
Νῦν οὖσ' ἀναίδει', εἰ θεὸν καλεῖν σε δεῖ.
Δεῖ δ' ἐστὶ τὸ κρατοῦν γὰρ, νῦν νομίζεται θεός,
Ἀφ' ὅσον βαδίζεις; ἐφ' ὅσον ἥξειν μοι δοκεῖς.
O maxima deorum!
Hoc temporis impudentia, ſi modo te deam ...
Sed oportet: nam quod imperat pro Deo ...
Quantum progrederis? quouſq; peruentura ...

Diphilus.

Οὐκ ἔστιν ἀναιδοῦς ζῷον ἐνθρασύτερον,
Κακὴ γὰρ αἰδὼς ἔνθα ἀναιδείη κρατεῖ.
Homine impudente nullum animal eſt confidentius.
Malus enim eſt pudor, vbi vincit impudentia.
Ἤδη νῦν αἰδὼς μὲν ἐν ἀνθρώποισιν ὄλωλεν,
Αὐτὰρ ἀναιδείη γαῖαν ἐπέρχεθ' ὁμῶς.
Nunc verecundia quidem inter homines peri...
At impudentia terram peragrat vbiq; ...

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Euripid. in Medea.

Οὔτοι θράσος τόδ᾽ ἐστὶν, οὐδ᾽ εὐτολμία,
Φίλους κακῶς δράσαντ᾽ ἐναντίον βλέπειν.
Ἀλλ᾽ ἡ μεγίστη τῶν ἐν ἀνθρώποις νόσον.
Πασῶν ἀναίδει᾽, εὖ δ᾽ ἐποιήσας μολών.
Hæc non eſt animoſitas, neq; fortitudo,
In faciem intueri amicos male à ſe affectos:
Sed maximus morborum inter homines.
Omnium impudentia: bene autem feciſti, quod adueneris.

Menander.

Ἀπερυθριᾷ πᾶς, ἐρυθριᾷ δ᾽ οὐδεὶς ἔτι.
Omnes perfricta ſunt fronte, nec vllus amplius erubeſcit.
Ὁ δ᾽ οὔτ᾽ ἐρυθριᾷν οἶδε, οὔτε, δεδιέναι,
Τὰ πρῶτα πάσης τῆς ἀναιδείας ἔχει.
Qui vero nec erubeſcere ſcit neq; metuere,
Ille primas vniuerſæ tenet impudentiæ.

❡ Sententiae Philosophicae.

[illegible] δὲ κιθῶνι ἐκδυομένῳ, ἐκδύεται καὶ τὴν αἰδῶ γυνή. Mulier ſimul [illegible] veſte pudorem etiam exuit. *Herodot. li. 1. hiſt.*

Quæ ex te impudens appellatus eſt, niſi quia iſta, quæ neq; ſunt, [illegible] facta ſunt, propter impudentiam palam dicere nihil pudet? [illegible] *or. 1. contr. Ariſtog.*

Sed tamen qui ſemel verecundiæ fines trãſierit, eum bene & gna[illegible] oportet eſſe impudentem. *Cicero in epiſt. fam. lib. 5. ad L. Lu[illegible]*

[illegible] δοκεῖ μάλιστα τῇ ἀχαριστίᾳ ἀναισχυντία, καὶ γὰρ αὕτη δο[illegible] ἐπὶ πάντα αἰσχρὰ ἡγεμών.

[illegible] gratitudini vero potiſſimum impudentia videtur eſſe comes, [illegible] ad omnem turpitudinem maxima dux eſt, *Xenoph. in lib. 1, de [illegible] Cyri.*

Impudentia eſt habitus animæ infamiam lucri cauſa ſubiens. [illegible] *in Plat. definitionib.*

Impudentia eſt parui factio, & contemtio. *Ariſt. Rhet. 2.*

Impudentia malum eſt, cum turpia agere non verecundatur. *A[illegible] Eth. 4. 6.*

Impudens eſt, qui vbiq;, & in omnes loquitur, & omnia vtcunq; [illegible] *idem ma. moral. 1. c. 27.*

Ingratitudini potiſſimum impudentia videtur eſſe comes, quæ [illegible] omnem turpitudinem maxima dux eſt. *Xenoph. Cyropæd. Lib. 2.*

❡ Apophthegmata.

Caligula dicebat, ſe nihil magis in ſua natura probare, quam ἀ[illegible], hoc eſt inuerecundiam. Pudor enim, vt multis ad ho[illegible] actiones obſtat, ita nonnunquam improbæ mentis homines [illegible] turpibus reuocat. Vox carnifice quam imperatore dignior. *Eraſ. [illegible]*

[illegible] *mus*. Quum teſtis, qui ſe dicebat à reo vulneratum, inter[illegible], an cicatrices haberet: ingentem in femore cicatricem o[illegible] tam aduerſarius: Latus, inquit, erat opportunius, ſignifi[illegible] illum vulnere lethaliore dignum. *idem.*

❡ Similtvdo.

Marci Eremitæ. Sicut leæna iuuencam amico nõ accedit animo: [illegible] prudentia triſtitiam ſecundum Deum beneuole & liben[illegible] accipit. *De lege ſpirituali.*

❡ Adagia.

Lingua non redarguta. ἡ μὲν γλῶττα ἀνέλεγκτος ἡμῖν ἐστιν, ἡ δὲ [illegible] ἀνέλεγκτος.

[illegible] *quadrat, qui rationibus conuicti, non cedunt tamen, ſed ter[illegible] reclamantes, aduerſus ſuam conſcientiam.*

[illegible] os perfricare. Frontis perfrictæ. *Plinius.*

[illegible] *tur, qui pudorem omnem dedicerunt, velut abſterſo manu [illegible] pudore.*

[illegible] impudentia. Θεὸς ἡ ἀναίδεια. *Zenodod.*

[illegible] *ſitum: Vbi quis ex audacia, inuerecundiaq; ſua lucrum [illegible] emolumentum ferret.*

[illegible] capite. γυμνῇ κεφαλῇ.

[illegible] *capite facere quippiam dicuntur, qui palam ac circa pudo[illegible] facuint. Qui rem pudendam faciebant, iis mos erat: [illegible] caput operire.*

[illegible] aſpectus, ἀττικὸς βλέπος. *Ariſtophan.*

[illegible] *eſt, quaſi dicas: Os impudens. Nam hoc vitio notati ſunt [illegible] mores.*

❡ Exempla Biblica.

Impudentiæ exempla: Rachel, *Geneſ.* 30, 1, Nabal, 1. *Sam.* 25, 10. [illegible] *Eſa.* 3, 8. Pſeudoprophetæ, *Ierem.* 8, 12, Antichriſti, *Daniel,* 8, 23; [illegible] *Matth.* 26, 49, *Ioan.* 18, 5.

❡ Exempla Profana.

[illegible] Achilles Agamemnonem κυνώπα appellat, id eſt, cani[illegible] aſpectu, & apud eundem.

Κυνὸς ὄμματ᾽ ἔχων, κραδίην δ᾽ ἐλάφοιο.
Canis habens oculos, cor cerui.

Impudentiam ſignificans cum timiditate coniunctam. *Eraſmus [illegible] Adagiis.*

Ariſtogiton, orator Athenienſis, ob impudentiam canis vocatus [illegible] *Volat. lib. 13. c. 4. Anthrop.*

Vatinius, qui bis à Cæſare ſibi reconciliato in iudiciis pu[illegible] ris defenſus eſt, impudentiſſimus fuit. Aſſiduo enim, vt Seneca ait, cõuitio depudere didicerat.

C. Cæſar. Caligula immaniſſima facta augebat atrocitate verborum. Nihil magis in natura ſua laudare ſe ac probare dicebat, quã (vt ipſius verbo vtar) ἀδιατρεψίαν, hoc eſt, inuerecundiam. *Sueton.*

Moſynæ in Ponto in propatulo cum mulieribus concumbebant viri, ſpectantibus quibuſcunq;. *Diod. lib.* 14.

Alexander VI. Pp. ſpurios ſuos non diſſimulato nomine Nepotes, vt reliqui: ſed filios appellare conſueuerat. *Guicciardinus li.* 1.

Penelopes Procos Odyſſ. φ. pudebat, ſi ab Vlyſſe mendici habitu in arcu extendendo ſuperarentur: non pudebat autem (quod illis Penelope obiicit) Vlyſſis abſentis bona abſumere.

Fuit *C. Fimbria* perditiſſimæ audaciæ homo, & ad quoduis facinus deſignandum accommodatiſſimus, qui Craſſum interemit, quique in funere C. Marii. Q. Scæuolam virum ornatiſſimum & ſanctiſſimum vulnerandum curauit: & vbi ferrum non alte in corpus deſcendiſſe accepiſſet, diem illi dixit. Admirantibus cunctis, quod Pontifex Maximus optimum totius ciuitatis ciuem accuſaret, crimen expectantibus, dixit: ſe illum accuſare, quod non totum telum corpore excepiſſet. *Cicero pro Roſcio.*

❡ Hieroglyphica.

Canis hieroglyphice *impudentiæ* ſignificatum eſt. Nam vt apud Pollucem legimus, canis oculum habere dicitur is, qui nimio plus impudens eſt. *Pier. Valer. lib. 6. pag. 51. C. & 32, D.*

Simia quoq; *impudentiæ* eſt hieroglyphicum. Ea ſiquidem partibus iis: quas verecundia occultari iubet, aſſidua ſeſſione depilatis, natibuſq; ita turpiter denudatis, improbum exhibet ſpectaculum. *Pier. lib. 6. pag. 58, F.*

❡ Emblemata.

Impudentia.

Emblema LXVIII. And. Alciati.

Pube tenus mulier, ſuccincta latrantibus infra
Monſtrorum catulis Scylla biformis erat.
Monſtra putantur auarities, audacia, raptus:
At Scylla eſt, nullus cui ſit in ore pudor.

❡ Fabvla.

Lupus & Agnus.

Stabat ſupra agnum in ripa fluminis lupus, qui cum vellet, ſi deuoraſſet illum, hoc iure feciſſe videri. Cur tu, inquit, toruo vultu & minacibus verbis, ſceleſte, puras vndas inquinas, vt ad me defluant turbidæ? Egone; inquit timens & trepidans agnus, quia infra te aſtiti, & à quo ad me illæ deferuntur. At enim maledicis, inquit, lupus, neque recordare, quam pœnam ob petulantiam linguæ pater tuus perſoluerit ante menſes ſeptem. Non ego tum, inquit agnus, procreatus fui. Scio vero, lupus inquit, quam vaſtum relinqueris nuper campum omnibus herbis nudatum. Nunquam hoc, inquit agnus, factum reperies, neque ego omnino, cum dentibus caream, facere potui. Tandem lupus: Tu quidem, inquit, ſatis dicaculus es & diſertus, ego tamen laute cœnare decreui, atq; ita correptum agnum deuorauit.

Fabula narratur de impudentia facinoroſorum.

Impudicitia.

❡ Definitio.

Impudicitia. Græce ἀσέλγεια, ας, ἡ; ἀσελγὴς, έος, ὁ, ἡ, impudicus dicitur. Eſt autem impudicitia circa oſcula & tactus, & alios actus circumſtantes actum Venereum. *B. Thomas ſecunda Secundæ, q. 154. art. 1.*

❡ Biblici Loci.

Impudicitiæ pœnæ, *Apoc.* 22. Impudicitia contra naturam, *Geneſ.* 19. 5 & 35, 7. *Leuit.* 13. 22, & 20, 13. *Iud.* 19, v. 22. 30. *Roman.* 1. 15, 26, 1, *Corinth.* 6. 10. *Epheſ.* 5, 12, 1. *Tim.* 1, 10. 2. *Pet.* 2, v. 7. 8.

❡ Apophthegmata.

Milites Cæſaris in Gallico triumpho hos verſiculos iactabant in Cæſarem:

Vrbani ſeruate vxores, mœchum caluum adducimus.
Auro in Gallia ſtuprum emiſti, hic ſumbſiſti mutuum.

Notabant, quod in prouincia agens, alienas vxores auro corruperit: Romæ non emerit, ſed mutuum ſumpſerit, quod vxor ipſius male audiret de Claudio. Niſi forte quiddam obſcœnius intelligi voluerunt. Nã Suetonius aliquanto poſt commemorat, quod Curio Pater in oratione quadam appellat illud omnium mulierum virum, & omnium virorum mulierem. *Eraſ. li. 6. apoph.*

❡ Similitvdines.

D. Cypriani. Si quis pingendi artifex vultum alicuius & ſpe-